

Paul Josef Jacques Ex is geboren op 27 maart 1925 in Venlo. Hij was de zoon van Ferdinand Eduard Hubert Ex en Francisca Theresia Moormann. Paul had een 2 jaar oudere broer Karel Paul Maria (8 juli 1923, Venlo). Paul woonde tijdens de oorlog in Tilburg. Zijn broer Karel was rechtenstudent en woonde nog bij hun ouders aan de Goltziusstraat 44 in Venlo.

Paul Ex was voor de oorlog samen met Lambèr Meijers lid van de katholieke verkenners van de Frassatigroep in Venlo. De groep werd op 2 mei 1938 geïnstalleerd en had haar hoofdkwartier aan het Maasschriksel.

Aversie tegen de Duitse bezetter hadden de jongens van thuis meegekregen. Die werd nog meer aangewakkerd toen de nazi's in april 1941 van de ene op de andere dag de padvinderij tot verboden vereniging verklaarden. Op een avond gingen beide vrienden naar het oude hoofdkwartier van de groep. Ze verbraken de zegels aan de deur en namen spullen mee. Een kwajongensstreek, maar als de Duitsers hen hadden gepakt, hadden ze een pak rammel gekregen.

Van het één kwam het ander. Wanneer een plakploeg van de NSB in de stad actief was, ging Paul er achteraan om de nog natte posters van de muur te trekken. Op 31 augustus 1941 vierde koningin Wilhelmina in Engeland haar verjaardag. In Venlo waren op Koninginnedag geen feestelijkheden. Maar het weerhield beide vrienden er niet van om de dag toch een oranje tintje te geven. De buurman van Paul, huisschilder Jacobs, stelde voor het doel een blik oranje menieverf ter beschikking. Gewapend met kwast en blik gingen de jongens op weg om op het trottoir en tegen gevels van huizen van Duitsers en NSB'ers de letters O.Z.O. te schilderen. De afkorting stond voor 'Oranje Zal Overwinnen'. Ze werd vanaf het begin van de bezetting door velen als een soort van groet of yell gebruikt. Je kwam elkaar tegen op straat en riep: 'O zo!'

Onderweg naar huis kwam Lambèr een lokaal leider van de NSB tegen. Hij goot het laatste restje verf uit zijn blik over hem heen. Helaas was hij herkend, dus stond niet veel later de politie bij zijn ouders voor de deur en werd Lambèr meegenomen naar het bureau. Zijn jeugd, de belofte van beterschap en het betalen van de kosten voor het verwijderen van de graffiti en het reinigen van het NSB-uniform spaarden Lambert Meijers voor erger. De zaak werd geschikt. De beloofde beterschap resulteerde erin dat Lambert Meijers, Paul Ex en andere leeftijdgenoten weldra diep in de illegaliteit zaten. Ze hielpen met het vervaardigen en verspreiden van het blad 'Oranje Hagel' en zorgden voor vervalste persoonsbewijzen die werden gegeven aan Joden en onderduikers. Bovendien ontfermden de jeugdige Venlonaren zich over ontsnapte Franse krijgsgevangenen.

In 1942 heerste in Venlo een felle anti-N.S.B. stemming. In Nijmegen studerende Venlonaren, zoals Jan Hendrixx, Karel Ex en Frans Russel, namen kennis van het studentenverzet en overlegden wat ze in Venlo konden doen. Ze organiseerden zich in een debatingclubje, "Symposion", en met het verspreiden van illegale blaadjes en het manen van de Venlose middenstand om niet langer reclame te maken voor nazifilms, zetten ze de eerste schreden op het illegale pad. Middelbare scholieren besmeurden Duits legermaterieel, kalkten anti-Duitse of pro-Nederlandse leuzen op straten en muren, haalden wegwijzers omver of veranderden die en deelden allerlei andere speldenprikken uit. Kapelaan Jac Naus van de St. Martinusparochie, trad uit hoofde van zijn functie op als adviseur, aalmoezenier of geestelijk leidsman van diverse jeugdorganisaties. Hij kende veel jongeren en jonge activisten. Hij stond aan de wieg van het oprichten van een uitgebreide organisatie voor hulp aan onderduikers. Karel werd op een gegeven moment hoofd van het Venloos district. In september 1943 werd een districtsduikraad ingesteld waar de broers Karel en Paul Ex onderdeel van waren. Op de tweewekelijkse districtsvergaderingen kwamen de lopende zaken en de verdeling van de onderduikers aan de orde. Zowel de onderduikers uit Venlo als anderen werden overwegend gehuisvest in de dorpen op de westelijke Maasoever, waar de omstandigheden om onder te duiken het gunstigst waren. In de naast elkaar gelegen woningen van de families Ex en Jacobs aan de Goltziusstraat lagen de bon- en stamkaarten.

In mei 1943 werd Karel Ex benaderd met de vraag of het mogelijk was joodse kinderen uit de Amsterdamse crèche in Limburg onder te brengen. Hij won her en der informatie in. Bij de aanvang van de laatste deportatiefase van de Venlose joden in april 1943 lieten twee politiebeambten zoveel mogelijk de joden vooraf waarschuwen. Weldra ontstond een netwerk van hulpverleners, die ook zorgden voor onderduikadressen. De broers Ex en hun Scoutingvriend Lambèr Meijers waren hier onderdeel van. Carla Drukker, een Joods meisje uit Amsterdam, werd door het verzet ondergebracht bij de Venlose familie Ex. Later in de oorlog werd ze opgenomen door de familie Coenders in Broekhuizenvorst.

Karel en Paul hielden zich ook bezig met hulpverlening aan geallieerde piloten en hun bemanningsleden. Willem Laurens Houwen uit Helden haalde de vliegeniers in Limburg op bij de families Ex en Jacobs en het café van J. Cornet in Venlo.

Karel was ook betrokken bij de distributie van Vrij Nederland in Venlo. Pakketten met Vrij Nederland werden afgeleverd bij de woning van de Familie Ex. Karel was daarnaast redacteur van het illegale blad "Het Gastmaal". De redactie bestond uit de studenten Russel, Ex, J. Peters en H.J.M. Seelen. In juni 1943 verscheen de eerste editie. Voor de verspreiding van De Geus en Het Gastmaal werd gebruik gemaakt van LO kanalen. Begin 1944 kwam een abrupt einde aan de ongestoorde ontwikkeling van de L.O. in het district Venlo. Als gevolg van de liquidatie van Frans van Bilsen op 19 januari 1944 dook districtsleider Karel Ex onder.

Paul is overleden op 3 mei 2016 in Venlo.

Meer informatie

[Oorlogskinderen vertellen over hun jeugd in Limburgs Museum | Dichtbij](#)

[Database - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

[e6.jpg \(3264x2448\) \(wordpress.com\)](#)

[Karel Paul Maria Ex \(1923 - 1999\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Paul Josef Jacques Ex \(1925 - 2016\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Groep Rolls Royce \(geni.com\)](#)

[Het verborgen front_h4.pdf \(rug.nl\)](#)

[Het verborgen front_h5.pdf \(rug.nl\)](#)

[Het verborgen front_h6-2.pdf \(rug.nl\)](#)

[Het verborgen front_h11.pdf \(rug.nl\)](#)

[De Ondergrondse Pers 1940-1945, 3e geheel herziene druk door Drs. Hans de Vries \(knav.nl\)](#)

[O.Z.O. – floddergatsblog \(wordpress.com\)](#)

[Nieuwe Venlosche courant » 04 mei 1938 - Art. 43 | Delpher](#)

[Home - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.